

GYS

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

GÖREVDE YÜKSELME

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

MEMURLUK

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK KONU ANLATIMLI SORU BANKASI MEMURLUK

ISBN 978-625-6890-14-5

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

3. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız,

“MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK KONU ANLATIMLI SORU BANKASI” kitabımız, 2025 yılı “Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Görevde Yükselme Sınav Başvuru Duyurusu” dikkate alınarak, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayıнымızda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) internet adresinden ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerinden erişebileceğinizi belirtiriz. Yayıнымızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testler ile pratiğe ilişkin çok sayıda örneğe yer verilmiştir. Anlatılan konuların zihinde somutlaşması için konuların arasına yazar notları, şemalar ve tablolar da eklenmiştir. Bölümlerde, daha önceki sınavlarda sorulmuş olan soru ve çözümler ilgili konuların arasına yerleştirilmiştir. Okuyucuların toplam iş yükü gözetilerek, öz ve net bilgilerden uzaklaşmadan, güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayıнымızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlarnasını diliyoruz. Kitaba ilişkin sorularınızı yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538-5949240 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Bilindiği üzere, 4/07/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 477 Sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de (KHK), Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne yönelik “Bakanlar Kurulu, Başbakan” ibarelerine yönelik düzenlemeler yer aldı. Söz konusu düzenlemeyle;

“Yürütme maddeleri

MADDE 72 – (1) Yürürlükte bulunan kanun ve kanun hükmünde kararnameler ile 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerin yürütme maddelerinde Bakanlar Kurulu ve bakanlara yapılmış olan atıflar Cumhurbaşkanına yapılmış sayılır.

PEGEM Akademi Yayıncılık

1. Grup: Memur ünvanı için:

SIRA NO	KONULAR	SORU SAYISI
1	Türkçe ve Dil Bilgisi	6
2	İnsan Hakları ve Demokrasi	2
3	Türk İdare Sistemi	2
4	Protokol Kuralları	2
5	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4
6	Genel Kültür	5
7	T.C Anayasası (Genel esaslar, Temel ve Ödevleri, Devletin Temel Organları)	6
8	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	6
9	1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	6
10	222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	4
11	652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK	1
12	5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	3
13	4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	3
14	Bunlara bağlı mevzuat; Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Ünvan Değişikliği ve Yer Değişikirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelik Millî Eğitim Bakanlığı Aday Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Yönetmelik Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerin Atama ve Yer Değişikirme Yönetmeliği Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin İzin Yönergesi	10
TOPLAM		60

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Türkçe ve Dil Bilgisi	1
2. BÖLÜM: İnsan Hakları ve Demokrasi	53
3. BÖLÜM: Türk İdare Sistemi	86
4. BÖLÜM: Protokol Kuralları	96
5. BÖLÜM: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	109
6. BÖLÜM: Genel Kültür	207
7. BÖLÜM: Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	253
8. BÖLÜM: 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	301
9. BÖLÜM: 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	347
10. BÖLÜM: 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	362
11. BÖLÜM: 652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	374
12. BÖLÜM: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (MEB'e İlişkin Hükümler)	378
13. BÖLÜM: 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	390
14. BÖLÜM: 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu	398
15. BÖLÜM: Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Ünvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelik	412
16. BÖLÜM: Millî Eğitim Bakanlığı Aday Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Yönetmelik	423
17. BÖLÜM: Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği	432
18. BÖLÜM: Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin İzin Yönergesi	449

YAPI BİLGİSİ

KÖK

Sözcüğün bütün ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı en küçük parçasına kök denir.

İyi - lik-te kes - inti-ler

kök ekler kök ekler

taşı - ma-cı-lık yaş - a-y-acak

kök ekler kök ekler

Pür D!kkat

Sözcükteki ekler çıkarıldıktan sonra kalan parçanın, sözcüğün bütünüyle de anlamlı bir ilişkisi olması gerekir.

Örnek

Balta sözcüğünde “bal” ile “balta” arasında hiçbir anlam ilişkisi olmadığına göre “balta” sözcüğü kök hâlinindedir.

Türkçede kökler, isim ve fiil olmak üzere iki türdür.

İsim Kökleri

İş, oluş, hareket bildirmeyen köklerdir.

- kaş, göz, simit, balık, kart, insan, kum...

Fiil Kökleri

Varlıkların iş ve hareketlerini dile getiren köklerdir.

- gel-, git-, sil-, kız-, at-, kaç-, art-...

EKLER

Tek başına anlamı olmayan, eklendiği sözcüklerin anlamını, türünü değiştiren ya da cümledeki görevini belirleyen ses birlikleridir. İki temel ek ayrımı vardır:

Yapım Ekleri

Eklendiği sözcüklerin anlamını bazen de türünü değiştiren eklerdir. Bu ekler, isim (ad) ya da fiiller (eylem) eklenerek onlardan yeni isimler ve fiiller türetmeye yararlar. Bu nedenle yapım eki almış sözcük, yapı bakımından “türemiş sözcük” kabul edilir. Yani yapım eki alan sözcükler gövde durumuna geçer.

Örnek

göz + cü = gözcü

isim isimden isim isim

kökü yapım eki

göz + le - = gözle -

isim isimden fiil fiil

kökü yapım eki

sev - + gi = sevgi

fiil fiilden isim isim

kökü yapım eki

sev - + in = sevin -

fiil fiilden fiil fiil

kökü yapım eki

İsim Yapım Ekleri

İsimden İsim Yapan Ekler

İsim kök ve gödelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bencil, başak, genişçe, irice, gözenek, Türkçe, Arapça, çöplük, arsız, kitapçık...

Fiilden İsim Yapan Ekler

Fiil kök ve gövdelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bitkin, durak, yıkıcı, saygı, anıt, yazı, üzüntü, bilinç, kıyım, eğitmen...

Fiil Yapım Ekleri

İsimden Fiil Yapan Ekler

İsim kök ve gövdelerine gelerek fiil türeten eklerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İDARİ TEŞKİLATI

Türkiye Cumhuriyeti idari teşkilatlanması 1982 Anayasası'nın 123. maddesine göre merkezi yönetim ve yerinden yönetim olmak üzere ikili bir teşkilatlanma sağlamıştır. Ülke yönetiminde genel ağırlık merkezi yönetime bırakılmıştır. Ancak yerinden yönetim kuruluşları da kendi görev alanları açısından karar alıcı bir statüye tabidir.

Merkezi yönetim kendi içerisinde "başkent teşkilatı" ve "taşra teşkilatı" olmak üzere ikiye ayrılırken, yerinden yönetim kuruluşları kendi içinde "mahalli idareler" ve "hizmet yönünden yerinden yönetim" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Merkezi yönetim devlet tüzel kişiliğine sahip genel idare kapsamına giren kuruluşları kapsarken, yerinden yönetim kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşları kapsamaktadır.

MERKEZİ YÖNETİM

Devlet teşkilatlanmasının ana karar birimi merkezi idaredir. İdari fonksiyonun yürütme kuvvetinin içinden çıktığı düşünüldüğünde, merkezi idare Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar, bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlar ile taşra teşkilatlanmasından oluşan üst bir yönetimi simgeler.

Bu açıdan merkezi yönetim "Başkent Teşkilatı" ve "Taşra Teşkilatı" şeklinde iki bölüm halinde incelenecektir.

1) BAŞKENT TEŞKİLATI

Başkent teşkilatı, Merkezi İdare kapsamındaki tüm idari teşkilatın ve bunların faaliyetlerinin organize edildiği, yönlendirildiği ve yönetildiği merkezi simgeler. Başkent teşkilatlanması; Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar ve başkent teşkilatına yardımcı bazı kuruluşlardan oluşur.

I. CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI

2017 yılında yapılan anayasa değişikliği neticesinde idari teşkilat içerisinde kapsamlı değişikliklere gidilmiştir. Değişiklik önce sadece onay makamı olarak görev yapan Cumhurbaşkanlığı makamı, değişiklik sonrasında icrai yetkiler ile donatılmıştır. Dolayısı ile Cumhurbaşkanının hem devlet yönetiminde hem de idari teşkilat içerisinde yetkileri arttırılmıştır.

A) Cumhurbaşkanlığı Makamı

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen "Cumhurbaşkanlığı Makamı" başlığı altında; Cumhurbaşkanı, Özel Kalem Müdürü, Başdanışman ve Danışman, Özel Temsilci ve Yüksek İstişare Kurulu'ndan oluşmaktadır.

a. Cumhurbaşkanı

1982 Anayasası'nın 104. maddesine göre; Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Cumhurbaşkanı yeni değişiklik ile birçok alanda icrai karar alma yetkisine sahip kılınmıştır. Mevzuatlar incelendiğinde Cumhurbaşkanının yaptığı icrai işlemler "Cumhurbaşkanı kararı" ve "Cumhurbaşkanı onayı" ile tanımlanmıştır.

P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

b. Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürlüğü

Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürlüğü; Cumhurbaşkanı makamına ilişkin hizmetleri, Cumhurbaşkanının resmi ve özel yazışmalarını, Cumhurbaşkanının tören, yurtiçi ve yurtdışı gezi işlerini, Cumhurbaşkanlığı makamının protokol, halkla ilişkiler ve kurumsal iletişim hizmetlerini düzenler ve yürütür. Özel Kalem Müdürlüğü'nün başında Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürü vardır ve büyükelçi unvanına sahiptir.

c. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Danışmanı

Cumhurbaşkanlığı makamının ülke yönetiminde ve yürütme fonksiyonu içerisinde tek karar alıcı mekanizmaya dönüşmesi, Cumhurbaşkanının birçok konuda bilgi sahibi olmasını da gerekli kılmıştır. Dolayısı ile Cumhurbaşkanı, kendisine danışmanlık ve verdiği diğer görevleri yapmak üzere Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Cumhurbaşkanı Danışmanı atayabilir.

d. Özel Temsilci

Cumhurbaşkanı, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren konularda, dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde özel bir görevi ifa etmek üzere özel temsilci görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirileceklere Büyükelçi unvanı verilebilir. Büyükelçilik unvanı özel temsilcilik görevi müddetince devam eder.

3. İlişkili Kuruluşlar

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda belirtilen denetleyici ve düzenleyici kuruluşlar bir bakanlığın ilişkili kuruluşu olarak tanımlanır. İlişkili kuruluşların kamu tüzel kişiliği ve ayrı bütçeleri vardır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda belirtilen denetleyici ve düzenleyici kuruluşlar şunlardır;

İLİŞKİLİ KURUL VE KURUMLAR	İLİŞKİLİ OLDUĞU BAKANLIK
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Sermaye Piyasası Kurulu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Kamu İhale Kurumu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
Rekabet Kurumu	Ticaret Bakanlığı
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
Kişisel Verileri Koruma Kurumu	Adalet Bakanlığı
Nükleer Düzenleme Kurumu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu	Hazine ve Maliye Bakanlığı

NOT: Türkiye İstatistik Kurumu, kamu tüzel kişilik kazandı ve Hazine ve Maliye Bakanlığının ilişkili kuruluşu oldu. Ancak Türkiye İstatistik Kurumu düzenleyici kuruluş değildir.

2) TAŞRA TEŞKİLATI

Genel idarenin (merkezi) aldığı kararların ve üstlendiği hizmetlerin ülke genelinde dengeli bir şekilde sunulmasını sağlama amacı ile kurulan başkent dışındaki birimlerdir. Taşra teşkilatı merkezi idarenin hiyerarşisine tabi ve devlet tüzel kişiliği içerisinde yer alan örgütlenmedir.

1982 Anayasası'nın 126. maddesine göre; Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre; illere ve iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.

Anayasanın 126.maddesinde sadece il tanınması yapılmıştır. Dolayısı ile ilçe örgütlenmesi anayasada belirtilmemiştir.

Dolayısı ile taşra teşkilatlanması içerisinde "il Genel İdaresi" ve "İlçe Genel İdaresi" yer almaktadır.

1. İL GENEL İDARESİ

İl yönetimler ülkemizdeki en büyük mülki idare birimleridir. 1982 Anayasası'nın 126. maddesine göre; illerin yönetimi yetki genişliği esasına göre yönetilir. Yetki genişliği sadece il valileri tarafından kullanılabilen bir yetkidir.

İllere yönelik olarak yapılacak düzenlemeler ve il yönetiminin esasları 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nda belirtilmiştir. Kanuna göre;

• İllerin kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi kanun ile yapılır.

• İllerin sınır değişikliği ise Cumhurbaşkanı onayı ile yapılır.

• İl yönetimi üç ana birimden oluşur; "Vali", "İl İdare Kurulu", "İl İdare Şube Başkanları".

a. Vali

Vali, il yönetimi içerisinde yer alan ve bir ildeki en üst mülki amirdir. Anayasa'da belirtildiği üzere yetki genişliği çerçevesinde ilin yönetiminden sorumludur.

• Vali, ilde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır. Valiler, ilin genel idaresinden Cumhurbaşkanına karşı sorumludur. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, görevlerine ait işleri için valilere re'sen emir ve talimat verirler.

• Valiler doğrudan Cumhurbaşkanı kararı ile atanırlar. Vali olarak atanabilmenin şartları ise Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile belirtilmiştir. Kararnameye göre vali olarak atanabilmenin şartları şunlardır;

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen devlet memuru olmanın genel şartlarını taşıyor olmak,

- En az 4 yıllık bir yükseköğrenim programından mezun olmak,

- Kamuda ya da sosyal güvenlik kurumlarına tabi olan özel sektör alanında en az 5 yıl çalışmış olmak.

• **Genel Görevleri:** ilin en üst mülki ve hiyerarşik amiri olan vali 'ye ilişkin olarak 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nda birçok görev tanımlaması yapılmıştır. Kanunda belirtilen genel görevleri şunlardır;

56. Sinema Yazarları Derneği Ödülleri (SİYAD 2025)**En İyi Film:** Hemme'nin Öldüğü Günlerden Biri**En İyi Yönetmen:** Murat Fıratoğlu**En İyi Senaryo:** Murat Fıratoğlu**En İyi Erkek Oyuncu:** Alp Öyken-Büyük Kuşatma**En İyi Kadın Oyuncu:** Nur Sürer - Mukadderat**En İyi Kurgu:** Ayris Alptekin - Yurt**En İyi Görüntü Yönetmeni:** Florent Herry - Yurt**2024 Yılı Kültür ve TURİZM Bakanlığı Özel Ödülleri****Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Ödülleri;**

- Anadolu El Sanatlarını Yaşatma ve Geliştirme Derneği (ANELSANDER) adına Uğur Türker,
- Sadberk Hanım Müzesi adına Hülya Bilgi ve İbrahim Alimoğlu
- Müzik Müzesi adına müzenin kurucusu İbrahim Alimoğlu'na takdim edildi.

2024 Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük ÖDÜLLERİ

- **Bilim-Kültür:** Gönül Tekin, Günay Kut
- **Zanaatlar:** Salih Balakbabalar
- **Kütüphanecilik:** Ramazan Minder
- **Müzik:** Ahmet Özhan
- **Tiyatro:** Turan Oflazoğlu
- **Sinema:** Göksel Arsoy
- **Edebiyat:** Fatma Karabıyık Barbarosoğlu

UNESCO tarafından 2000 yılından bu yana, aday olma ve seçilme koşullarına göre, her yıl bir şehir **Dünya Kıtıp Başkenti** olarak seçiliyor.

⇨ 2019 **Sharjah** / Birleşik Arap Emirlikleri⇨ 2020 **Kuala Lumpur** / Malezya⇨ 2021 **Tiflis** / Gürcistan⇨ 2022 **Guadalajara** / Meksika⇨ 2023 **Akra** / Gana⇨ 2024 **Strazburg** / Fransa⇨ 2025 **Rio de Janeiro** / Brezilya**UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Dâhil Edilen Şehirlerimiz**

- Gaziantep – Gastronomi (2015)
- Hatay – Gastronomi (2017)
- İstanbul – Tasarım (2017)
- Kütahya – Zanaat ve Halk Sanatları (2017)
- Afyonkarahisar – Gastronomi (2019)
- Kırşehir – Müzik (2019)
- Bursa - Zanaat ve Halk Sanatları (2021)
- Şanlıurfa – Müzik (2023)

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ulusal Listemiz

- Sivas - Müzik (2021)
- Adana - Gastronomi (2021)
- Balıkesir - Gastronomi (2021)
- Diyarbakır - Gastronomi (2021)
- Kahramanmaraş – Edebiyat (2021)
- Kayseri - Gastronomi (2021)
- Konya - Gastronomi (2021)
- İzmir – Edebiyat (2023)
- Antalya – Film (2023)
- Nevşehir- Gastronomi (2023)
- Tokat – Gastronomi (2023)